

LA VIDA EN UN TREN

Víctor Alexandre

Estrena dins la celebració del
Dia Mundial del Teatre 2018

Diumenge 25 de març de 2018
Teatre-Auditori Sant Cugat

PERSONATGES
(per ordre d'aparició)

Personatges	Intèrprets
Cap d'estació · · · · ·	Pere J. Pastor
Laiona · · · · ·	Encarna Adelantado
Francina · · · · ·	Anna Cadafalch
Arcadi · · · · ·	Ferran de Juan
Sr. Pladellorenç · · · · ·	Ricard Mariné
Sra. Pladellorenç · · · · ·	Núria Bou
Sr. Fiol · · · · ·	Jaume Ramoneda
Sra. Fiol · · · · ·	Roser Canas
Paulineta · · · · ·	Noa de la Peña
Joan · · · · ·	Pol Girbau
Toni · · · · ·	Josep Bisbal
Senyor 1 · · · · ·	Agustí Suñe
Senyor 2 · · · · ·	Juan Angel de la Peña
Senyor 3 · · · · ·	Josep Saperas
Noia 1 · · · · ·	Ariadna Alcalde
Noia 2 · · · · ·	Laura del Pozo
Noia 3 · · · · ·	Emma Pla
Climent · · · · ·	Ricardo Arroyo
Carmeta · · · · ·	Eva Lepe
Riquilda · · · · ·	Rosa Sicart
Madrona · · · · ·	Carme Pidevall
Oficial Militar · · · · ·	Pere Royo
Soldat · · · · ·	Tomás Gómez
Soldat · · · · ·	Ferran Lozano
Soldat · · · · ·	Pol Girbau
Soldat · · · · ·	Álex Quílez
Llibori · · · · ·	Juan Ángel de la Peña
Rufi · · · · ·	Rafa Usero
Maria · · · · ·	Josefina Adell
Antonet · · · · ·	Agustí Suñe
Quimeta · · · · ·	M. Carme Latorre
Valentina (petita) · · · · ·	Silvia Plaza
Violant · · · · ·	Olga Munté
Valentina · · · · ·	Mar Gil
Vador · · · · ·	Pol Girbau

Personatges

Intèrprets

Marçal	Josep Bisbal
Josep	Ferran de Juan
Miquel	Jordi Bullich
Llibert	Francesc Carol
Mossen Griera	Pere Royo
Mossen Juli	Ricard Puig
Conxita	Montse Delgado
Bartomeva	Montse Maranges
Mundeta	Tina Labrador
Dolors	Pepi Martínez
Miona	Rut de la Peña
Andreu	Pol Girbau
Adria	Àlex Quílez
Serafi	Pep Ordóñez
Laia	Pilar Andrés
Raimon	Ricard Mariné
Ermínia	Olga Munté
Valenti	Ferran de Juan
Apel·les Ventalló	Pep Miramunt
Home de Cal Xandri	Ricard Mariné
Txell	Yihdi Blanch
Marc	Tomas Gómez
Pòl	Ferran Lozano
Anna	Aina Suñé
Nil	Àlex Catalán
Rut	Nuria Ayala
Aina	Roser Canas
Avi	Salvador Fenollar
Arlet	Marta Pàmies
Xavier	Pep Ordóñez
Biel	Àlex Quílez
Mireia	Maria Rosa Casaponsa
Gisela	Cris Roda
Helena	Toya Solé

GENT DEL POBLE

Maria Dolors Rafa
Helena Kruyer
Carla Riess
Nora Solé
Giulia Altavilla
Alba Ibáñez
Rosa Alaber
Orla Perry
Ivet Abril
Arnau Abril
Bruno García
Gwen Purcel
Joana Pujol

COS DE BALL

Montse Delgado
Marta Pàmies
Juan Angel de la Peña
Roser Canas
Jaume Ramoneda
Francesc Fernández
Lola Espinosa
Antonio Tizón
Pilar Nogueras
Yolanda Pallarès
Jaume Carme
Miguel Torrado
Rosario Figueroa
Valentín Moreno
Montse Saez
Paco Baena
Montse Artigas
Lorenzo Salvador
Carmen Martín
Arnau Marimon
Laia Campmany
Pau Asens
Mireia Llunell
Sandra Fuentes
Marc Heymann

DIRECCIÓ COS DE BALL

Maria Àngels Pérez
Alberto De Leonardo

MAQUILLATGE

Teresa Estapà
Eulalia Castanyer
Fanny Ramírez

PERRUQUERÍA

Eva Moreno
Núria Benito
Adriana Salazar

VESTUARI

Pepa Gómez
Núria Puigdomenech
Montserrat Delgado

VESTUARI CEDIT PER

Mira-sol Teatre, Fila Zero
Rafetó Teatre, Amants del Teatre

UTILLERÍA

M. Carme Latorre
Pilar Andrès

COMPOSICIÓ MUSICAL

David Bozzo

VIOLÍ

David Bozzo

PIANO

Clotilde Manuel

**AJUDANTS DE DIRECCIÓ I
REGIDORIA**

Carmen Ballesteros
Mónica Canalda

AUTOR

Víctor Alexandre

DIRECCIÓ

Teresa Canas

PRODUCCIÓ VIDEO

Martí Somoza

FOTOGRAFIES ANTIGUES DE SANT CUGAT

Cedides per AMSCV. Fons Cabanas (fotògrafs)

IL·LUMINACIÓ

Bernat Pros

Raül García

SO

Nicolás De Ángel

ESCENOGRAFIA

Disseny: Carles Pujol

Construcció: Taller d'Escenografia Sant Cugat

MAQUINÀRIA

Equip Tècnic del Teatre-Auditori Sant Cugat

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

Cristina Campmany

Miquel Martínez

PRODUCCIÓ TÈCNICA

Marc Urquizu

EDICIÓ DEL PROGRAMA DE MÀ I TEXT

Edicions Xandri

Disseny i maquetació: Sergi Felip

Edició: JR Armadàs

NOSALTRES SOM EL PAISATGE

Introducció de Víctor Alexandre, autor de l'obra

No sé què en penseu vosaltres, estimats lectors o espectadors, però per a mi, el tren, és un dels més meravellosos invents de la humanitat. No es tracta pas de desmerèixer altres mitjans de transport, al capdavant tots tenen el seu valor i cobreixen una funció determinada, però penso que el tren té un element romàntic afegit que els supera amb escreix. Només cal parar atenció en el nombre infinit d'obres literàries o cinematogràfiques que el tren ha inspirat, ja sigui en l'àmbit de

la comèdia, de l'humor, del drama o de la tragèdia.

A *Anna Karènina*, Tolstoi relaciona el tren amb el destí; a *Resurrecció*, aquest autor ens mostra les diferències socials entre la confortabilitat sofisticada dels passatgers de primera classe i les condicions infrahumanes en què viatgen els presos comuns i polítics en el mateix comboi; a *Estranys en un tren*, de Highsmith, hi trobem l'embrió del crim perfecte; a *Fortunata y Jacinta*, de Pérez Galdós, el viatge de nuvis; a *La bèstia humana*, de Zola, les pulsions de l'ànima; a *Assassinat a l'Orient Express*, d'Agatha Christie, l'intel·lecte al servei del bé i del mal; a *Trens rigorosament vigilats*, de Bohumil Hrabal, el descobriment de l'amor i del desig enmig de la barbàrie... Com és lògic, el cinema no ha desapropiat l'oportunitat de fer seves totes aquestes novel·les, però n'ha rodat d'altres, com ara *El maquinista de la General*, de Buster Keaton, *Alarma a l'expres* i *Perseguit per la mort*, de Hitchcock, *Breu encontre*, de David Lean, *High Noon*, de Fred Zinnemann, *El beso del sueño*, de Rafael Moreno Alba, o *Ningú no és perfecte*, de Billy Wilder.

És cert que el tren ha estat sovint, i continua essent, un instrument al servei d'interessos polítics no sempre edificants, però cal reconèixer que són majoria les vegades en què ha esdevingut una eina determinant de progrés i desenvolupament. Aquest va ser el cas de Sant Cugat. El tren va arribar a la nostra ciutat l'any 1917 i la va canviar per sempre, fins al punt que hi ha un abans i un després en la història del municipi gràcies al talent i a la força emprenedora dels enginyers Frederick Stark Pearson i Carles Emili Montañès. L'obra que he escrit en com-

memoració d'aquella arribada és un homenatge a aquests dos homes per la visió de futur que van tenir i pel seu esperit de comandament.

La vida en un tren va néixer arran d'una conversa amb la directora Teresa Canas. Ella em va proposar que escrivís una obra teatral que pogués formar part dels actes que l'Ajuntament tenia previst organitzar per a la celebració dels Cent Anys de Tren a Sant Cugat, i jo ho vaig acceptar encantat. En aquest sentit, vull agrair als responsables dels departaments de Premsa, Planejament i Comunicació Corporativa dels Ferrocarrils de la Generalitat, especialment els senyors Antoni Gras i Joan Manuel Aldea, l'amabilitat, la promptitud i el detall amb què van atendre totes les meves consultes. Al principi vaig pensar a elaborar una trama que transcorregués tota en un ferrocarril, però de seguida ho vaig rebutjar perquè em va semblar que el ferrocarril no havia de ser escenari de la vida de quatre o cinc personatges, sinó de milers de persones; els molts milers de persones que han viatjat en aquest tren al llarg dels darrers cent anys.

Això no obsta que hi hagi unes presències més destacades que d'altres. El Cap d'Estació, que actua com a mestre de cerimònies, és, sens dubte, el personatge principal de l'obra. Enamorat de la seva estació, ell sempre hi és. Hi és quan és viu, i no pot deixar de ser-hi quan és mort. També hi ha la Valentina, a qui descobrim quan encara és a la panxa de sa mare i que, a poc a poc, veurem créixer i fer-se gran fins arribar a l'edat de jubilació. És una dona de bon conformar, poc assertiva i gens identificada amb el seu nom, que troba en el tren un home amb qui viu un amor platònic, un home tan tímid com ella que li fa sentir coses que mai no havia sentit. Finalment, en una escena molt específica, hi trobem l'Apel·les Ventalló, un singular historiador local, que evoca en si mateix l'oficial de bombers anglès de *La cantant calba* per mitjà del qual he volgut retre un petit homenatge al teatre de l'absurd de l'estimat Ionesco. I entremig de tot això, una seixantena de persones atrapades en l'època que els ha tocat viure. El pas del temps esdevé així l'enfilall infinit que els aplega a tots, i el tren, tant hi fa el vagó, el compartiment o el seient que triïn, es converteix en una metàfora de la seva vida. És, doncs, a través de la manera que tenen de pensar, de cantar, de ballar, de vestir-se, de pentinar-se, d'enraonar-se i, en definitiva, de comportar-se, com assistim a la nostra pròpia evolució social.

Asseguts en un vagó de tren, fem un llarg viatge a través de tot un segle. No hi ha grans protagonistes ni misteris per desvetllar, no hi ha una història convencional, amb plantejament, nus i desenllaç. La història que narra *La vida en un tren* és la nostra pròpia història, la història de Catalunya i d'Europa, mitjançant alguns dels grans o pe-

tits esdeveniments que l'han teixida o que ens han colpit, incloent-hi la lluita justa i constant de les dones pels seus drets. Són cent anys de vida que passen davant nostre com ho fa el paisatge davant els ulls contemplatius del viatger. La diferència, però, és que aquí el paisatge som nosaltres; allò que veuen els nostres ulls és un fresc del que hem estat i un mirall del que som. No importa d'on venim ni en quina direcció anem. Nosaltres som el paisatge.

TOTS EMPENYEM EL TREN

Introducció de Teresa Canas, directora de l'obra

La Comissió del Centenari de l'arribada del tren a Sant Cugat va oferir a la Taula d'Arts Escèniques la possibilitat de fer alguna cosa per a la celebració del Centenari de l'arribada del tren a Sant Cugat. La proposta ens va il·lusionar i ens vàrem posar en marxa. Què podíem fer els grups de teatre de Sant Cugat? Doncs, teatre. I així va ser com es va parlar amb Víctor Alexandre perquè escrivís una obra per a nosaltres, perquè participessin aquells grups, actrius i actors de Sant Cugat que volguessin i po-

guessin. D'aquí va sorgir *La vida en un tren*, una magnífica obra amb teatre, música i dansa que permet contemplar i fer viure els cent anys que han transcorregut des de l'arribada del primer tren a Sant Cugat.

D'entrada ens vam trobar amb més d'un centenar d'actors i actrius, però un projecte com aquest està subjecte a moltes vicissituds. A mesura que anaven avançant els assajos, a moltes persones els sorgiren problemes que els impedièren de participar-hi. Finalment van quedar-ne prop d'un centenar, entre actors i balladors. Són els que avui veureu dalt de l'escenari, representant més de 200 personatges.

També ens vam trobar amb un seguit d'obstacles: els dies d'assaig, disposar d'un espai prou gran per assajar, la quantitat del vestuari, la feina de perruqueres i maquilladores, etc. per a tota aquesta munió de participants. El suport per part de l'Ajuntament i sobretot per part del Teatre-Auditori, ens ha facilitat molt la feina que comporta aquest espectacle.

Personalment i professional, a més d'un repte, ha estat un plaer poder treballar amb molts actors i actrius dels diferents grups de la ciutat i posar en escena una obra d'una envergadura com aquesta a l'escenari del Teatre-Auditori. He tingut la sort de comptar amb un equip sense el qual no hauria estat possible dur a terme aquest espectacle.

Commemorar el centenari de l'arribada del tren a Sant Cugat, avui 25 de març, Dia Mundial del Teatre, resulta una magnífica doble celebració. Esperem que us agradi *La vida en un tren* i en gaudiu tant com nosaltres.

Nota de l'autora: Per exigències de la posada en escena, la direcció ha modificat algunes escenes de l'obra sense alterar-ne el seu contingut.

LA VIDA DE SANT CUGAT, EN TREN

Introducció de Mercè Conesa, alcaldessa de Sant Cugat

L'arribada del tren l'any 1917 va suposar una fita històrica per a Sant Cugat. La millora de la comunicació amb Barcelona va transformar el nostre poble, d'antiga tradició agrícola, i el va ajudar a créixer en població i serveis. Per aquest motiu, cent anys després, era del tot imprescindible que s'organitzés un extens programa d'actes per commemorar com pertoca una efemèride tan important com aquesta. I entre tots ho hem aconseguit: Ajuntament, FGC i una Comissió Ciutadana

hem sabut engrescar la ciutadania per homenatjar tot allò de tan positiu que ens ha llegat el tren.

Durant aquest any hem organitzat un munt d'activitats: exposicions, concerts, conferències, cercaviles, tallers, fires, espectacles audiovisuals... però permeteu-me dir que per acabar de posar la cirereta al pastís a tot aquest programa ens faltava un gran llibre sobre aquest centenari. Un llibre que reflectís amb encert les històries que el tren ens ha fet viure durant tots aquests anys. Doncs bé, aquest Llibre del Centenari és el que teniu a les mans. Recull l'obra de teatre *La vida en un tren* que ha escrit expressament per a l'ocasió en Víctor Alexandre, un dels autors santcugatencs més coneguts al nostre país. Per a Sant Cugat és un orgull que un escriptor de la categoria d'en Víctor hagi creat una obra com aquesta, on el protagonista és ni més ni menys la història de la nostra ciutat vista a través del tren.

Hem tingut molta cura per tal que la posada en escena de *La vida en un tren* sigui espectacular. Prop d'un centenar d'actors i actrius de diferents entitats teatrals de la ciutat representaran al Teatre-Auditori aquesta gran obra coral, plena de música i de dansa. Una producció que ha dirigit brillantment la Teresa Canas i que ha comptat amb l'aportació de David Bozzo en la composició musical. Tot aquest gran desplegament mostra una vegada més el gran dinamisme teatral que hi ha a Sant Cugat. Som una ciutat culturalment molt activa i que és capaç de produir amb la seva gent una obra de gran qualitat com aquesta. Ens en podem sentir tots ben orgullosos.